

[Ivar Hansen]

jetunionen altså frivilligt undladt at producere kemiske våben ...« i en lang periode. Man får en antydning af, at det er nok situationen.

Jeg synes, det er naivt at skrive tingene på den måde, for det er jo hele humlen. Det er hele det væsentligste punkt i den sikkerhedspolitiske situation. Vi ved desværre alt for lidt om, hvad der foregår i det store land mod øst, og derfor synes jeg, det er farligt og letsindigt af forslagsstillerne at antyde noget i retning af, at i Sovjetunionen gør man sandelig ikke den slags ting, der producerer man ikke våben af den karakter, men at det er de vestlige NATO-lande, først og fremmest de store vestlige NATO-lande, der er de store syndere i hele den politik.

Jeg skal blot sige, at jeg kan helt støtte den holdning, som ministeren har givet udtryk for.

Thoft (SF):

Hvis jeg må tillade mig at starte med en kort kommentar til hr. Arentoft og hr. Ivar Hansen, så sagde hr. Arentoft, at NATO kan aldrig foretage angreb, for så ville NATO-alliancen falde fra hinanden. Jeg tror, hr. Arentoft har ret. NATO som organisation kan aldrig foretage angreb. Jeg tror ikke, det er muligt i NATO-ministerrådsmødet at få vedtaget, at på torsdag starter vi angrebet. Problemet er, at NATO i meget høj grad er lig med USA, og at USAs præsident er i stand til at kommandere med de amerikanske generaler, som står i Europa medbringende atomvåben, medbringende kemiske våben.

Jeg er ikke sikker på, at Sovjetunionen helt er i stand til at skelne. Jeg synes også, vi andre kan have svært ved at skelne, og hvis vi ser på den amerikanske Field Manual 100-5, som vi har diskuteret her i salen også i forbindelse med forårets debat, så arbejder man jo dér med en integreret brug af kemiske, konventionelle og atomare krigsmidler.

Det, der er problemet, når man taler om NATOs meget defensive karakter, er, at midler, der skal bruges til at generobre tabt territorium, jo er fuldstændig lig med de midler, der bruges til at erobre nyt territorium. Det er også problemet for så vidt angår Sovjetunionen, for Sovjetunionens midler er natur-

ligvis også kun til defensivt brug, i hvert fald ifølge Sovjetunionens egne forklaringer.

Der er med dette forslag tale om en genfremsættelse, og vi vil blive ved med at genfremsætte det, lige indtil forsvarsministeren ser sig i stand til at svare på spørgsmålene, sådan at der kan afgives betænkning. Det er lidt træls, at salen og tinget skal besværes med at førstebehandle sådan et forslag én gang til, fordi forsvarsudvalget ikke kunne bekvemme sig til at skrive betænkning, og det kunne udvalget ikke, fordi ministeren som sædvanlig var ualmindelig langsommelig med hensyn til at klare sine besvarelser.

Forslaget har for SFs vedkommende fået ny aktualitet. Dels er USA som bekendt begyndt at genoptage produktionen af kemiske kampstoffer, binære gasser og andet djævelskab, dels er det sådan, at vi ser punkt g i forslaget, det, som pålægger regeringen at støtte oprettelse af regionale zoner friholdt for kemiske våben, f.eks. Norden, som noget, der godt kunne blive begyndelsen til de atomvåbenfri zoner i Norden. Vi har altså en forestilling om, at lykkes det først at få et zonearrangement op at stå, vil man dér indhente nogle erfaringer, få et apparat, som senere kan bruges til at institutionalisere den atomvåbenfri zone i Norden, som i øvrigt også et flertal i folketinget har pålagt regeringen at arbejde for.

Jeg skal ikke gentage indlægget ved førstebehandlingen sidste år, men bare fastslå, at Danmark under ingen omstændigheder må anvende de omtalte våben. Det skrev vi under på allerede i 1925, i forbindelse med Genèveprotokollen. Alligevel er det altså sådan, at selv om vi har forpligtet os til aldrig at anvende disse våben, så sidder der i NATO-regie danske militærfolk og planlægger en mulig anvendelse af de våben. Danmark er jo også udrustet med en lang række våbensystemer, som kan bruges til kemisk krigsførelse; det gælder f.eks. mortérgranater af kaliber 4,2 tommer, det gælder haubitsergranater, kaliber 105 mm og 155 mm, det gælder flybomber på 500 og 750 pund. Endelig er det også sådan, at der i øvelser, hvor danske soldater indgår, leges eller gennemspilles kemisk krig. Det er i øvrigt også sådan, at man på ABC-skolen i Farum underviser i brugen heraf.

Med de nye operative doktriner om integreret fremskudt forsvar har kemiske kamp-